

**AHAETULLA FASCIOLATA (FISHER, 1885).
NIEUWE MELDING OVER DE FAUNA
VAN THAILAND**

Door: Gernst Vogel, Wielandstrasse 1, D-6900 Heidelberg, Duitsland.

Inhoud: Drie slangen - Determinatietabel - Dankwoord - Literatuur.

* * *

DRIE SLANGEN

Sinds de revisie van de slangen van Thailand door Taylov in 1965 zijn er vele, tot nu toe ongemelde, slangen aan deze lijst toegevoegd. Dit geldt in het bijzonder voor de boomslangen, waarvan er enkele als nieuwe soort zijn geïdentificeerd. Het gaat hier om *Boiga ocellata* (Kroon, 1973), *Trimeresurus macrops* (Kramer, 1977), *Trimeresurus wiroti* (Trutnau, 1982), *Boiga sangsomi* (Nuthapand, 1985), *Trimeresurus venustus* (Vogel, 1991). De soorten die wel al van Maleisië bekend waren, zijn *Chrysopelea pelias* (Nuthapand, 1971), *Hepturophis borneensis* (Vogel en Kreutz, 1990) en *Dendrelaphis striatus* (Vogel, 1990).

Tijdens mijn bezoek aan Thailand kreeg ik van de lokale bevolking drie slangen. Op het eerste gezicht leken het jonge *Ahaetulla prasina* te zijn. De tekening op de bovenkant van de kop was echter onbekend voor me. Een meer uitgebreid onderzoek toonde aan, dat deze slangen behoorden tot de soort *Ahaetulla fasciolata*. Het belangrijkste onderscheid met *Ahaetulla prasina* is, naast de kleur en de geringere lengte, het ongedeelde anaalschild bij *Ahaetulla fasciolata*.

Deze slangen waren gevangen in de provincie Nakhon Si Thammarat in het zuiden van Thailand. *Ahaetulla fasciolata* was tot nu toe alleen bekend van West-Maleisië en Indonesië (Sumatra, Natuna-eilanden en Borneo - Welch, 1988). In West-Maleisië schijnt ze niet algemeen voor te komen in tegenstelling tot het zuiden en in Singapore (Tweedy, 1983). Deze nieuwe vindplaats is des te verrassender, omdat de bekende verspreiding nu met een aanzienlijke afstand is uitgebreid naar het noorden.

Eén van de slangen is verloren gegaan, maar de andere twee zijn geconserveerd en aangeboden aan het Museum van Berlijn. Zij hebben de nummers Z.M.B. 48837 en Z.M.B. 48838 gekregen.

BESCHRIJVING

Z.M.B. 48837:

227 ventralen; anaalschild ongedeelde; 189 + 1 paren subcaudalen; 15 schubbenrijen; 9 bovenlipschilden, waarvan het vierde en het vijfde het oog raakt; 1 preoculairchild; 2 postoculairchilden; totale lengte 77,5 cm; staartlengte 27,5 cm.

Z.B.M. 48838:

229 + ½ ventralen; anaalschild ongedeelde; 192 + 1 paren subcaudalen; totale lengte 79 cm; staartlengte 28 cm. Overige kenmerken zijn hetzelfde als bij Z.M.B. 48837.

Kleur: grijze bovenkant met talloze, nogal slecht zichtbare dwarsstrepen in de nek en over het voorste deel van het lichaam. De buik is witachtig met een zwarte streep die bij de uiteinden van de ventralen loopt. Een donkere streep, beginnend achter de nek, bij één individu duidelijk aanwezig; bij de andere tamelijk vaag. De kop heeft een grijze bovenkant met donkere puntjes. De bovenlipschilden en de onderkant van de kop zijn witachtig met donkere vlekken.

DETERMINATIETABEL

Het is nu zeker dat er vier soorten *Ahaetulla* voorkomen in Thailand. Dit zijn: *Ahaetulla fasciolata*; *Ahaetulla mycterizans*, *Ahaetulla nasuta* en *Ahaetulla prasina*. Ze kunnen gedetermineerd worden door middel van de navolgende sleutel:

- 1A. Snuit met een puntig uitsteeksel dat zich ver buiten de onderkaak uitstrekt en gevormd wordt door het rostrale schild met zelden, kleine aparte schubjes aan de basis; anaalschild gedeeld; op z'n minst één supraocculairschild horizontaal gescheiden *Ahaetulla nasuta*
- B. Snuit heeft geen puntig huiduitsteeksel; supraocculairschilden ongedeeld 2

- 2A. Kop met een patroon van zwarte vlekken of stippen. Kleur bruin of grijs; meer dan 211 ventralen; meer dan 178 subcaudalen, anaalschild gewoonlijk ongedeeld *Ahaetulla fasciolata*
- B. Bovenkant van de kop ongetekend. Kleur gewoonlijk groen, in uitzonderingsgevallen andere kleuren 3

Foto 1: Gevlekte kop van *Ahaetulla fasciolata*, spotted head; foto G. Vogel.

- 3A. Meer dan 194 ventralen; meer dan 151 subcaudalen; bij de groene variëteit is de buik vaalgroen met een gele streep langs beide zijden; anaalschild alleen bij uitzondering ongedeeld
..... *Ahaetulla prasina*
- B. Minder dan 195 ventralen; minder dan 156 subcaudalen; bij de groene variëteit is de buik gewoonlijk wit met een paar groene lengte strepen en soms een extra groene lijn over het midden; anaalschild alleen bij uitzondering gedeeld *Ahaetulla mycterizans*

DANKWOORD

Ik wil E. Wade bedanken voor het corrigeren van het Engelse manuscript.

LITERATUUR

- Kramer, E., 1977. Zur Schlangenfauna von Nepal. Rev. Suisse Zool. 84 (3): 721-761.
- Kroon, C., 1973. A new Colubrid snake (*Boiga*) from Southeastern Asia. Copeia: 580-586.
- Nutaphand, W., 1971. Poisonous snakes of Thailand - Bangkok (Thai Zool. Center), 162 pp.
- Trutnau, L., 1985. Schlangen im terrarium, II; Giftschlangen, 2. durchges. Aufl. - Stuttgart (Ulmer), 1-200.
- Tweedy, M.W.F., 1983. The snakes of Malaya - Singapore (Singapore Natl. Printers), 167 pp.
- Vogel, G., 1990. Die Bronzenattern Thailands. Herpetofauna 12 (65): 10-16.
- , 1991. Eine neue *Trimeresurus* Art aus Thailand, *Trimeresurus venustus* sp. nov. (Reptilia: Serpentes: *Crotalidae*). Sauria 13 (1): in press.
- Vogel, G. & R. Kreutz, 1990. Erstnachweis van *Lepturophis borneensis* Boulenger, 1900 für Thailand. Sauria 12 (1): 21-23.
- Welch, K.R.G., 1988. Snakes of the Orient: a checklist - Malabar (Fl.) (R.E. Krieger Publ.), 234 pp.

Vertaling: Fons Sleijpen.

Foto 2: Bruine jeugdkleur van *Ahaetulla prasina*, brown juvenile form; foto G. Vogel.